



W Ustawie **o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie** opisana jest współpraca jednostek publicznych z sektorem organizacji pozarządowych. Dokumentem regulującym tę współpracę powinien być obowiązkowy corocznie uchwalany program współpracy jednostki samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi. Ustawa wskazuje również potrzebę uchwalania wieloletnich planów współpracy.

W razie nieuchwalenia programu każdy podmiot, który ma interes w jego uchwaleniu (w tym w szczególności organizacje pozarządowe działające na terenie danej jednostki samorządu), może – po bezskutecznym wezwaniu do uchwalenia programu – zaskarżyć jego brak do sądu administracyjnego (art. 101a Ustawy *o samorządzie gminnym*, art. 88 Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, art. 91 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. *o samorządzie województwa*).

## **Krótką charakterystyka:**

1. Program współpracy dotyczy<sup>1</sup>:
  - a. organizacji pozarządowych
  - b. spółdzielni socjalnych
  - c. spółek akcyjnych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością
  - d. klubów sportowych będących spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie
  - e. stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego
  - f. osób prawnych i jednostek organizacyjnych działających na podstawie przepisów o stosunku państwa do Kościoła katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego w ogóle, a nie wyłącznie organizacji posiadającej status pożytku publicznego.
2. Program współpracy ma charakter obligatoryjny, powinien być uchwalony do 30 listopada roku poprzedniego, na kolejny rok kalendarzowy.
3. Formalnie program współpracy ma charakter roczny.
4. Sam proces budowania programu współpracy powinien być efektem współpracy dwóch rodzajów podmiotów: właściwej jednostki samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych działających na jej obszarze.
5. Program współpracy dotyczyć powinien różnorodnych form współpracy, a nie jedynie zlecenia zadań.
6. Organem monitorującym, czy są tworzone programy współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi w danym regionie, jest wojewoda.

---

<sup>1</sup> art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

## Formy współpracy z samorządem

---

Formy współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi i podmiotami wskazanymi w art. 3 ust. 3 ustawy można podzielić na: **finansowe i pozafinansowe**.

Pierwszą finansową jest zlecenie organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie. Zlecenie zadań polega na przekazaniu do realizacji w części lub w całości podmiotowi zewnętrznemu w stosunku do jednostki zlecającej. Może mieć dwie formy:

- powierzania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na sfinansowanie ich realizacji. Samorząd powierza wykonanie zadania wraz z przeznaczoną kwotą, która finansuje całość kosztów tego zadania. Wtedy samorzady nie wymagają wkładu własnego od organizacji, mogą natomiast ustalać standard jakości, w jakim ta usługa ma być wykonywana
- wspierania realizacji zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji. Samorząd oczekuje, iż organizacje pozarządowe będą partycypować w kosztach wykonania tego zadania.

Wspieranie oraz powierzanie odbywa się po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert, chyba że przepisy odrębne przewidują inny tryb zlecenia. W ustawie minimalny okres na zbieranie ofert trwa do 21 dni, nie ma obowiązku publikowania ogłoszeń o otwartym konkursie ofert w prasie. Obowiązkowo w komisjach konkursowych powinni uczestniczyć przedstawiciele trzeciego sektora.

W przeciwieństwie do otwartego konkursu ofert tryb pozakonkursowy uruchamiany jest na wniosek organizacji pozarządowej lub podmiotu wymienionego w art. 3 ust 3, a nie z inicjatywy organu administracji publicznej. Zadanie musi spełniać następujące warunki:

- dotyczyć musi zadania o charakterze lokalnym lub regionalnym
- wysokość dofinansowania lub finansowania nie może przekroczyć 10 tys. złotych
- zadanie musi być zrealizowane w terminie nie dłuższym niż 90 dni.

Obstrzeżenia dla trybu uproszczonego:

1. łączna kwota środków finansowych przekazanej tej samej organizacji pozarządowej w danym roku nie może być wyższa niż 20 tys. złotych
2. łączna kwota środków finansowych przekazanych przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego m.in. dla organizacji pozarządowych nie może przekroczyć 20% dotacji planowanych w roku budżetowym na realizację zadań zleconych przez organizacje pozarządowe i inne organizacje wymienione w *Ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*.

### Inicjatywa lokalna

Kolejną wymienioną formą współpracy finansowej jest inicjatywa lokalna. W ramach inicjatywy lokalnej mieszkańcy jednostki samorządu terytorialnego (przynajmniej dwie osoby fizyczne) mogą złożyć wnioski o realizację zadania publicznego (bezpośrednio bądź za pośrednictwem organizacji pozarządowych lub podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego) do jednostki samorządu terytorialnego, na której mają miejsce zamieszkania lub siedzibę.

### Udzielanie pożyczek, gwarancji i poręczeń

Jednostki samorządu terytorialnego mogą udzielać pożyczek, gwarancji, poręczeń organizacjom pozarządowym oraz podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego na realizację zadań w sferze pożytku publicznego, na zasadach określonych w odrębnych przepisach (*Ustawy o finansach publicznych i Ustawy o samorządzie gminnym*).

## Umowa partnerska

Szczególnym rodzajem współpracy finansowej jest umowa partnerstwa określona w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2006 nr 227 poz. 1658), czyli umowa zawarta pomiędzy organizacją a administracją publiczną/jednostkami podlegającymi administracji, z reguły na potrzeby realizacji jakiegoś projektu, programu. W przypadku kiedy wnioskodawcą jest jednostka samorządu terytorialnego, wymagana jest procedura przetargowa w wyłanianiu partnerów do projektu.

## Pozafinansowe formy współpracy<sup>2</sup>:

### 1. wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków poprzez:

- publikowanie ważnych informacji na stronach internetowych danej jednostki samorządu terytorialnego; informacje te mogą dotyczyć zarówno działań podejmowanych przez samorządy jak i przez organizacje pozarządowe
- przekazywanie przez organizacje pozarządowe informacji o przewidywanych lub realizowanych przez nie zadaniach
- tworzenie rad działalności pożytku publicznego, jako forów wymiany wiedzy i informacji o tym, co jest do zrobienia w społeczności lokalnej. W ich skład wchodzi przedstawiciele sektora pozarządowego i przedstawiciele władz publicznych odpowiedniego szczebla.

W ustawie mowa jest o wzajemnej wymianie informacji. Oznacza to, że nie tylko administracja ma obowiązek przekazywania informacji organizacjom pozarządowym, ale przepływ informacji powinien następować również w drugą stronę.

### 2. konsultowanie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji:

- organizowanie przez administrację publiczną konsultacji w sprawach realizacji poszczególnych zadań publicznych należących do jej kompetencji
- informowanie przedstawicieli organizacji o planowanych sesjach rady gminy, powiatu oraz komisji rady gminy, powiatu, na których dyskutowane będą projekty uchwał odnoszących się do zagadnień związanych z profilem działalności tych organizacji
- udostępnienie druków projektów uchwał odnoszących się do zagadnień związanych z profilem działalności tych organizacji.

**Konsultacja to nie tylko umożliwienie zapoznania się z projektem, ale także otwartość na wyrażenie przez organizacje opinii i gotowość do ich uwzględnienia lub poinformowania, dlatego uwzględnione nie zostały.** Przepis art. 5 ust 2 pkt 3 mówi o konsultowaniu projektów aktów normatywnych z działającą na terenie danego samorządu radą działalności pożytku publicznego. Organ stanowiący (sejmik, rada) musi w drodze uchwały określić, w jaki sposób akty prawa miejscowego będą konsultowane z organizacjami lub z działającą na danym obszarze radą działalności pożytku publicznego (art. 5 ust 5). Szczególnie istotne jest konsultowanie z organizacjami rocznych i wieloletnich programów współpracy.

### 3. tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych, podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej.

Wspólne zespoły doradcze i inicjatywne, składające się z przedstawicieli sektora pozarządowego i administracji

<sup>2</sup> Na podstawie: <http://www.pozYTEK.gov.pl/Wspolpraca,z,samorzadem,383.html> oraz portalu ngo.pl.

publicznej to sposób na bardziej usystematyzowaną, zinstytucjonalizowaną współpracę. W ramach takich zespołów można opracowywać wspólne plany działań na rzecz mieszkańców z wykorzystaniem miejscowego potencjału organizacji oraz infrastruktury. Zespół taki stanowić może efektywne forum tworzenia programów współpracy samorządu i organizacji pozarządowych. Na jego forum mogą być wypracowywane projekty aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji oraz dyskutowane projekty uchwał odnoszących się do zagadnień związanych z obszarem działalności tych organizacji.

Zespoły takie mogą również stanowić forum, na którym przygotowywane byłyby zalecenia co do sposobu wykonywania usług publicznych, w tym również trybu zlecenia ich wykonania, czy to w formie dofinansowania czy też pełnego finansowania. Wreszcie przedstawiciele organizacji pozarządowych mogą występować w roli obserwatorów lub członków (po zastosowaniu odpowiednich procedur eliminujących konflikt interesów) w komisjach rozstrzygających wyniki konkursów na finansowanie lub dofinansowanie działań zlecanych organizacjom pozarządowym. Tego typu przykładem są również obligatoryjne wspólne komisje oceny projektów w ramach konkursów ofert.

Innymi ważnymi formami współpracy są:

- wspólne rozpoznawanie potrzeb społeczności lokalnej i wspólne planowanie działań służących zaspokojeniu tych potrzeb
- pomoc dla organizacji w poszukiwaniu środków finansowych z innych źródeł, zwłaszcza pomoc w pozyskiwaniu przez organizacje pozarządowe partnerów zagranicznych i środków z funduszy międzynarodowych, w szczególności z Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Społeczny)
- umożliwienie organizacjom skorzystania z preferencyjnych zasad uzyskiwania lokali na działalność
- promowanie przez samorząd działalności organizacji i pomocy w tworzeniu jej dobrego wizerunku
- organizowanie przez administrację samorządową szkoleń i doradztwa dla organizacji pozarządowych
- dofinansowaniu przez samorząd, w formie grantów, pozarządowych ośrodków doradztwa dla inicjatyw pozarządowych
- pomoc w nawiązywaniu współpracy międzynarodowej.

### **Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. nr 113 poz. 759 z późniejszymi zmianami)<sup>3</sup>**

Zakup usług świadczonych przez organizacje pozarządowe może również odbywać się na podstawie ustawy *Prawo zamówień publicznych*. Ustawę stosuje się do udzielania zamówień publicznych, zwanych dalej „zamówieniami”, między innymi przez:

- jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych
- inne, niż określone powyżej, osoby prawne, utworzone w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym, niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot finansują je w ponad 50 %
- inne niż określone powyżej podmioty, jeżeli łącznie zachodzą następujące okoliczności:
- ponad 50 % wartości udzielanego przez nie zamówienia jest finansowane ze środków publicznych lub przez podmioty, o których mowa powyżej
- wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach.

Ustawy nie stosuje się w przypadku:

- przyznawania dotacji ze środków publicznych, jeżeli dotacje te są przyznawane na podstawie ustaw szczegółowych. Jednak podmioty te, przynajmniej środki finansowe na dofinansowanie projektów, mogą

<sup>3</sup> Na podstawie opracowania Elżbiety Świątek, *Klauzule społeczne w prawie zamówień publicznych*, Warszawa 2012 r.

uzależnić ich przyznanie od zastosowania przy ich wydatkowaniu zasad równego traktowania, uczciwej konkurencji i przejrzystości

- zamówień i konkursów, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14.000 euro.

## **Wymogi związane ze stosowaniem klauzul społecznych**

Klauzule społeczne to dopuszczalne polskim i innym prawem dodatkowe kryteria, które obok ceny i jakości mogą zostać sformułowane przez zamawiającego. Pozwalają wziąć pod uwagę istotne kryteria społeczne. Zamawiający może zastrzec zamówienie wyłącznie dla wykonawców zatrudniających osoby niepełnosprawne lub uzależnić realizację przedmiotu zamówienia od spełnienia przez wykonawcę dodatkowych warunków realizujących cele społeczne.

Zgodnie z art. 22 ust 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 Prawo zamówień publicznych zamawiający może zastrzec w ogłoszeniu o zamówieniu, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy, u których ponad 50% zatrudnionych pracowników stanowią osoby niepełnosprawne w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub właściwych przepisów państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

W przypadku zastosowania w postępowaniu o udzielenie zamówienia klauzuli wskazanej w art. 22 ust. 2 zamawiający każdorazowo zamieszcza informację o jej stosowaniu w ogłoszeniu o zamówieniu (lub zaproszeniu do negocjacji) oraz specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Zgodnie z art. 36, ust 2, pkt. 9 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 - Prawo zamówień publicznych, zamawiający w przypadku określenia wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29, powinien te wymagania zawrzeć w fakultatywnych postanowieniach specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

W przypadku wymogów o charakterze zatrudnieniowym zamawiający może wymagać zatrudnienia określonych grup osób. Wówczas w specyfikacji istotnych warunków zamówienia zamawiający powinien określić:

1. Liczbę osób, o których mowa w art. 29 ust. 4 pkt. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych i których zatrudnienie jest wymagane przez zamawiającego.

Przykłady podawane są na podstawie Zaleceń Ministra Rozwoju Regionalnego oraz Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych dotyczących stosowania „klauzul społecznych”: „Realizacja zamówienia powinna przewidywać zatrudnienie przy wykonywaniu zamówienia co najmniej 5 osób bezrobotnych na podstawie skierowania powiatowego urzędu pracy zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2008 nr 69, poz. 415 j.t. z późn. zm.) lub na podstawie właściwego dokumentu kierującego bezrobotnego do pracodawcy, wystawionego przez ten organ zajmujący się realizacją zadań z zakresu rynku pracy określony w analogicznych przepisach państwa członkowskiego UE, w którym wykonawca ma miejsce zamieszkania albo siedzibę.”

2. Okres wymaganego zatrudnienia osób, o których mowa w art. 29 ust. 4 pkt. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych i których zatrudnienie jest wymagane przez zamawiającego. Okres wymagany przez zamawiającego nie może być dłuższy niż okres realizacji zamówienia.

Przykład: „Zatrudnienie przy realizacji zamówienia powinno trwać do końca upływu terminu realizacji zamówienia; w przypadku rozwiązania stosunku pracy przez bezrobotnego lub przez pracodawcę przed zakończeniem tego okresu wykonawca będzie obowiązany do zatrudnienia na to miejsce innego bezrobotnego.”

3. Sposób dokumentowania zatrudnienia osób, o których mowa w art. 29 ust. 4 pkt 1 ustawy *Prawo zamówień publicznych* i których zatrudnienie jest wymagane przez zamawiającego.

Przykład: „Wykonawca na etapie wykonywania zamówienia przedstawia zamawiającemu:

- zgłoszenia ofert pracy przedstawione powiatowemu urzędowi pracy
- odpis skierowania bezrobotnych przez powiatowy urząd pracy
- umowy o pracę.

Jeżeli wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przedstawia:

- zgłoszenie ofert pracy przedstawione odpowiedniemu organowi zajmującemu się realizacją zadań z zakresu rynku pracy w kraju pochodzenia wykonawcy lub w kraju, w którym wykonawca ma swoją siedzibę;
- odpis wystawionego przez ten organ dokumentu kierującego bezrobotnych do pracodawcy oraz umowę o pracę (spółdzielczą umowę o pracę)\*.

4. Uprawnienia zamawiającego w zakresie kontroli spełnienia przez wykonawcę wymagań z zakresu zatrudnienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy prawo zamówień publicznych.

Przykład: „Zamawiający ma prawo w każdym okresie realizacji zamówienia zwrócić się do wykonawcy o przedstawienie dokumentacji zatrudnienia skierowanych bezrobotnych, zaś wykonawca ma obowiązek przedstawić ją niezwłocznie zamawiającemu”.

5. Sankcje z tytułu niespełnienia wymagań w zakresie zatrudnienia.

Przykład: „W przypadku niezatrudnienia przy realizacji zamówienia wymaganej przez zamawiającego liczby osób bezrobotnych wykonawca będzie zobowiązany do zapłacenia kary umownej zamawiającemu, w wysokości iloczynu kwoty najniższego wynagrodzenia wraz z należnymi składkami na ubezpieczenie społeczne oraz liczby miesięcy w okresie realizacji zamówienia – za każdego niezatrudnionego bezrobotnego poniżej liczby wymaganej przez zamawiającego, chyba że wykonawca wykaże, że przedstawił zgłoszenie ofert pracy powiatowemu urzędowi pracy albo odpowiedniemu organowi zajmującemu się realizacją zadań z zakresu rynku pracy w państwie, w którym ten wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, a niezatrudnienie osób bezrobotnych nastąpiło z przyczyn nieleżących po jego stronie; za przyczynę nieleżącą po stronie wykonawcy będzie uznany w szczególności brak na obszarze, w którym jest realizowane zamówienie i w okresie jego realizacji, osób bezrobotnych zdolnych do wykonania zamówienia lub odmowa podjęcia pracy przez taką osobę bezrobotną.”

Należy dodać, iż powyższy katalog wymagań, określony w art. 36, ust. 2 pkt. 9 ustawy *Prawo zamówień publicznych* nie jest katalogiem zamkniętym. Przepis wskazuje, iż powyższe zapisy powinny znaleźć się „w szczególności” w postanowieniach specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Tym samym zamawiający może wprowadzić dodatkowe warunki związane z zatrudnieniem osób, o których mowa w art. 29 ust. 4 ww. ustawy, np.:

- wymóg, aby zatrudnienie było realizowane na podstawie stosunku pracy
- wymóg, aby zatrudnienie dotyczyło osób skierowanych przez powiatowy urząd pracy zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy lub na podstawie właściwego dokumentu kierującego bezrobotnego do pracodawcy, wystawionego przez organ zajmujący się realizacją zadań z zakresu rynku pracy określony w analogicznych przepisach państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym wykonawca ma miejsce zamieszkania albo siedzibę
- wymóg, aby zatrudnienie dotyczyło osób zwalnianych w rozumieniu ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników lub analogicznych przepisów państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym wykonawca ma miejsce zamieszkania albo siedzibę wydanych w związku z Dyrektywą Rady NR 98/59/WE z dnia 20 lipca 1998 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do zwolnień grupowych (Dz. U. Lp. 225 z 12.8.1998, str. 16).

W przypadku wymogów o charakterze edukacyjnym zamawiający w specyfikacji istotnych warunków zamówienia powinien zawrzeć zapisy dotyczące:

1. Sposobu dokumentowania przez wykonawcę utworzenia albo zwiększenia funduszu szkoleniowego.
2. Uprawnień zamawiającego w zakresie kontroli spełniania przez wykonawcę wymagań w zakresie szkoleniowym.
3. Sankcji z tytułu niespełniania wymagań w zakresie szkoleniowym.

Należy podkreślić przy tym, w odniesieniu do powyżej wymienionych wskazań, iż wykonawca wraz z ofertą składa jedynie oświadczenie, że zamówienie zostanie zrealizowane zgodnie z wymaganiami zamawiającego, natomiast dokumentację potwierdzającą spełnienie tych wymogów wykonawca będzie zobowiązany przedstawić dopiero na etapie realizacji zamówienia.

### **O czym warto pamiętać:**

1. Organizacja pozarządowa nie jest biednym beneficjentem, lecz pełnoprawnym partnerem we współpracy z samorządem.
2. Urzędnicy i władze samorządowe mają współpracować z organizacjami, wspierać je, ale to nie oznacza wyłączenia organizacji w ich obowiązkach i zadaniach.
3. Obie strony mają swoje prawa i obowiązki, jeśli nie konsultujemy programu współpracy, to nie mamy prawa się obrażać na samorząd, że czegoś nie robi/lub coś robi nie tak. Konsultacja nie oznacza obrażania się, jeśli nie dostaniemy pieniędzy tam, gdzie chcieliśmy lub będzie ich za mało.
4. Współpraca polega na wspólnym rozwiązywaniu problemów, a nie ich wspólnym generowaniu.

## **ARTYKUŁY USTAWY O POŻYTKU DOTYCZĄCE WSPÓŁPRACY ORGANIZACJI Z SEKTOREM PUBLICZNYM:**

### **USTAWA**

z dnia 24 kwietnia 2003 r.

### **o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie**

#### **DZIAŁ I**

#### **PRZEPISY OGÓLNE**

**Art. 4. 1.** Sfera zadań publicznych, o której mowa w art. 3 ust. 1, obejmuje zadania w zakresie:

- 1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
- 1a) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 2) działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluceniem społecznym;
- 3) działalności charytatywnej;
- 4) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- 5) działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
- 6) ochrony i promocji zdrowia;
- 7) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 8) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
- 9) działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;
- 10) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- 11) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
- 12) działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej;
- 13) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- 14) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
- 15) wypoczynku dzieci i młodzieży;
- 16) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- 17) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- 18) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- 19) turystyki i krajoznawstwa;
- 20) porządku i bezpieczeństwa publicznego;

- 21) obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 22) upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;
- 23) ratownictwa i ochrony ludności;
- 24) pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą;
- 25) upowszechniania i ochrony praw konsumentów;
- 26) działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- 27) promocji i organizacji wolontariatu;
- 28) pomocy Polonii i Polakom za granicą;
- 29) działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych;
- 30) promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą;
- 31) działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;
- 32) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
- 33) działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1-32.

2. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, zadania w zakresie innym niż wymienione w ust. 1 jako należące do sfery zadań publicznych, kierując się ich szczególną społeczną użytecznością oraz możliwością ich wykonywania przez podmioty, o których mowa w art. 5 ust. 1, w sposób zapewniający wystarczające zaspokojenie potrzeb społecznych.

**Art. 5. 1.** Organy administracji publicznej prowadzą działalność w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4, we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, prowadzącymi, odpowiednio do terytorialnego zakresu działania organów administracji publicznej, działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom tych organów.

2. Współpraca, o której mowa w ust. 1, odbywa się w szczególności w formach:

- 1) zlecenia organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie;
- 2) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności;
- 3) konsultowania z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
- 4) konsultowania projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4, z radami działalności pożytku publicznego, w przypadku ich utworzenia przez właściwe jednostki samorządu terytorialnego;
- 5) tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych, podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej;
- 6) umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej na zasadach określonych w ustawie;
- 7) umów partnerstwa określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 i Nr 157, poz. 1241).

3. Współpraca, o której mowa w ust. 1, odbywa się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

4. Zlecenie realizacji zadań publicznych, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, jako zadań zleczonych w rozumieniu art. 127 ust.

1 pkt 1 lit. e, art. 151 ust. 1 oraz art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, może mieć formy:

- 1) powierzenia wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji, lub
- 2) wspierania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.

5. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa, w drodze uchwały, szczegółowy sposób konsultowania z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

6. Organ administracji publicznej może po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 tworzyć i prowadzić jednostki organizacyjne, których celem jest działalność, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 33.

7. Podmiotem prowadzącym jednostkę, o której mowa w ust. 6, może być także organizacja pozarządowa oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3.

8. Jednostki samorządu terytorialnego mogą udzielać pożyczek, gwarancji, poręczeń organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3, na realizację zadań w sferze pożytku publicznego, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

**Art. 5a. 1.** Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwała, po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, przeprowadzonych w sposób określony w art. 5 ust. 5, roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Roczny program współpracy jest uchwalany do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu.

2. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może uchwalić, w sposób określony w ust. 1, wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3.

3. Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, nie później niż do dnia 30 kwietnia każdego roku, jest obowiązany przedłożyć organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego oraz opublikować w Biuletynie Informacji Publicznej sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni.

4. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 zawiera w szczególności:

- 1) cel główny i cele szczegółowe programu;
- 2) zasady współpracy;
- 3) zakres przedmiotowy;
- 4) formy współpracy, o których mowa w art. 5 ust. 2;
- 5) priorytetowe zadania publiczne;
- 6) okres realizacji programu;
- 7) sposób realizacji programu;



- 8) wysokość środków planowanych na realizację programu;
- 9) sposób oceny realizacji programu;
- 10) informację o sposobie tworzenia programu oraz o przebiegu konsultacji;
- 11) tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

**Art. 5b.** 1. Organ administracji rządowej może, w drodze zarządzenia, przyjmując, po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 na okres od roku do 5 lat.

2. Przepisy art. 5a ust. 1 zdanie 2 i ust. 4 stosuje się odpowiednio.

3. Organ administracji rządowej nie później niż do dnia 30 kwietnia każdego roku ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni.

**Art. 5c.** Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, po zasięgnięciu opinii Rady Działalności Pożytku Publicznego, zwanej dalej „Radą”, może opracować resortowe oraz rządowe programy wspierania rozwoju organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 oraz finansowo wspierać te programy, w szczególności w trybie, o którym mowa w art. 11.

## DZIAŁ II DZIAŁALNOŚĆ POŻYTKU PUBLICZNEGO

### Rozdział 2

#### Prowadzenie działalności pożytku publicznego na podstawie zlecenia realizacji zadań publicznych

**Art. 11.** 1. Organy administracji publicznej:

- 1) wspierają w sferze, o której mowa w art. 4, realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, prowadzące działalność statutową w danej dziedzinie;
- 2) powierzają w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4, realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3, prowadzącym działalność statutową w danej dziedzinie.

2. Wspieranie oraz powierzenie, o których mowa w ust. 1, odbywa się po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert, chyba że przepisy odrębne przewidują inny tryb zlecenia.

2a. Obsługa konkursu, o którym mowa w ust. 2, może być zlecona organizacjom pozarządowym lub podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3.

2b. Obsługa konkursu, o której mowa w ust. 2a, nie obejmuje:

- 1) ogłoszenia otwartego konkursu ofert, o którym mowa w art. 13 ust. 3;
- 2) powołania komisji konkursowej, o którym mowa w art. 15 ust. 2a;
- 3) wyboru ofert, o którym mowa w art. 15 ust. 2g;
- 4) ogłoszenia wyników otwartego konkursu ofert, o którym mowa w art. 15 ust. 2h;
- 5) zawierania umów o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego z wyłonionymi organizacjami pozarządowymi lub podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3;
- 6) unieważnienia otwartego konkursu ofert, o którym mowa w art. 18a.

3. W otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ust. 2, uczestniczą organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3.

4. Wybór zlecenia realizacji zadań publicznych w trybie, o którym mowa w ust. 2, lub w innym trybie określonym w odrębnych przepisach, następuje w sposób zapewniający wysoką jakość wykonania danego zadania.

5. Wspieranie oraz powierzenie zadań, o których mowa w ust. 1, może nastąpić na zasadach i w trybie przepisów o partnerstwie publiczno-prywatnym albo na podstawie umów międzynarodowych, jeżeli na realizację określonego zadania publicznego będą przekazywane niepodlegające zwrotowi środki ze źródeł zagranicznych.

**Art. 11a.** W razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.3)), w kraju lub poza jego granicami organ administracji publicznej, w celu zapobieżenia ich skutkom, może zlecać organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 realizację zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert. Przepisy art. 43, art. 47, art. 151 oraz art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych stosuje się odpowiednio.

**Art. 11b.** Prezes Rady Ministrów, jeżeli jest to niezbędne ze względu na ochronę życia lub zdrowia ludzkiego albo ze względu na ważny interes społeczny lub ważny interes publiczny, może zlecać organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert. Przepisy art. 43, art. 47 oraz art. 151 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych stosuje się odpowiednio.

**Art. 11c.** Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w przypadkach dotyczących zadań z zakresu ochrony ludności i ratownictwa, może zlecać podmiotom uprawnionym do wykonywania ratownictwa górskiego, o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. Nr 208, poz. 1241), podmiotom uprawnionym do wykonywania ratownictwa wodnego, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. Nr 208, poz. 1240), jednostkom ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 6 i 7 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 oraz z 2010 r. Nr 57, poz. 353), oraz Polakom Czerwonemu Krzyżowi realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert. Przepisy art. 43, art. 47 oraz art. 151 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych stosuje się odpowiednio.

**Art. 12.** 1. Organizacja pozarządowa oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 mogą z własnej inicjatywy złożyć wniosek o realizację zadania publicznego, także takiego, które jest realizowane dotychczas w inny sposób, w tym przez organy administracji publicznej. Wniosek zawiera w szczególności:

- 1) opis zadania publicznego przeznaczanego do realizacji;

2) szacunkową kalkulację kosztów realizacji zadania publicznego.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, organ administracji publicznej, w terminie nieprzekraczającym 1 miesiąca od dnia wpłynięcia wniosku:

- 1) rozpatruje celowość realizacji zadania publicznego przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, biorąc pod uwagę:
  - a) stopień, w jakim wniosek odpowiada priorytetowym zadaniom publicznym, określonym w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3,
  - b) zapewnienie wysokiej jakości wykonania danego zadania,
  - c) środki dostępne na realizację zadań publicznych,
  - d) korzyści wynikające z realizacji zadania publicznego przez organizację pozarządową lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3;
- 2) informuje o podjętym rozstrzygnięciu, a w przypadku stwierdzenia celowości realizacji zadania publicznego informuje składającego wniosek o trybie zlecenia zadania publicznego, o którym mowa w art. 11 ust. 2, oraz o terminie ogłoszenia otwartego konkursu ofert.

**Art. 13.** 1. Organ administracji publicznej zamierzający zlecić realizację zadania publicznego organizacjom pozarządowym lub podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3, ogłasza otwarty konkurs ofert. Termin do składania ofert nie może być krótszy niż 21 dni od dnia ukazania się ostatecznego ogłoszenia, o którym mowa w ust. 3.

2. Ogłoszenie otwartego konkursu ofert powinno zawierać informacje o:

- 1) rodzaju zadania;
- 2) wysokości środków publicznych przeznaczonych na realizację tego zadania;
- 3) zasadach przyznawania dotacji;
- 4) terminach i warunkach realizacji zadania;
- 5) terminie składania ofert;
- 6) trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert oraz terminie dokonania wyboru ofert;
- 7) zrealizowanych przez organ administracji publicznej w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert i w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym i podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3.

3. Otwarty konkurs ofert ogłasza się:

- 1) w Biuletynie Informacji Publicznej;
- 2) w siedzibie organu administracji publicznej w miejscu przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń;
- 3) na stronie internetowej organu administracji publicznej.

4. Ogłoszenie otwartego konkursu ofert można także zamieścić w dzienniku lub tygodniku o zasięgu ogólnopolskim, regionalnym lub lokalnym, w zależności od rodzaju zadania publicznego.

5. Ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w roku następnym może nastąpić na podstawie projektu uchwały budżetowej przekazanego organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy o finansach publicznych.

**Art. 14.** 1. Oferta złożona w trybie, o którym mowa w art. 11 ust. 2 lub w art. 19a ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) szczegółowy zakres rzeczowy zadania publicznego proponowanego do realizacji;
- 2) termin i miejsce realizacji zadania publicznego;
- 3) kalkulację przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego;
- 4) informację o wcześniejszej działalności organizacji pozarządowej lub podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 składających ofertę w zakresie, którego dotyczy zadanie publiczne;
- 5) informację o posiadanych zasobach rzeczowych i kadrowych zapewniających wykonanie zadania publicznego oraz o planowanej wysokości środków finansowych na realizację danego zadania pochodzących z innych źródeł;
- 6) deklarację o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania publicznego.

2. Dwie lub więcej organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 działające wspólnie mogą złożyć ofertę wspólną.

3. Oferta wspólna wskazuje:

- 1) jakie działania w ramach realizacji zadania publicznego będą wykonywać poszczególne organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3;
- 2) sposób reprezentacji podmiotów, o których mowa w ust. 2, wobec organu administracji publicznej.

4. Umowę zawartą między organizacjami pozarządowymi lub podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, określającą zakres ich świadczeń składających się na realizację zadania publicznego, załącza się do umowy o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego.

5. Organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 składające ofertę wspólną ponoszą odpowiedzialność solidarną za zobowiązania, o których mowa w art. 16 ust. 1.

**Art. 15.** 1. Organ administracji publicznej przy rozpatrywaniu ofert:

- 1) ocenia możliwość realizacji zadania publicznego przez organizację pozarządową lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3;
- 2) ocenia przedstawioną kalkulację kosztów realizacji zadania publicznego, w tym w odniesieniu do zakresu rzeczowego zadania;
- 3) ocenia proponowaną jakość wykonania zadania i kwalifikacje osób, przy udziale których organizacja pozarządowa lub podmioty określone w art. 3 ust. 3 będą realizować zadanie publiczne;
- 4) w przypadku, o którym mowa w art. 5 ust. 4 pkt 2, uwzględnia planowany przez organizację pozarządową lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 udział środków finansowych własnych lub środków pochodzących z innych źródeł na realizację zadania publicznego;
- 5) uwzględnia planowany przez organizację pozarządową lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, wkład rzeczowy, osobowy, w tym świadczenia wolontariuszy i pracę społeczną członków;
- 6) uwzględnia analizę i ocenę realizacji zleconych zadań publicznych w przypadku organizacji pozarządowej lub podmiotów wymie-

nionych w art. 3 ust. 3, które w latach poprzednich realizowały zlecane zadania publiczne, biorąc pod uwagę rzetelność i terminowość oraz sposób rozliczenia otrzymanych na ten cel środków.

2. Przepis ust. 1 ma zastosowanie także, gdy w wyniku ogłoszenia otwartego konkursu ofert została zgłoszona jedna oferta.

2a. Organ administracji publicznej ogłaszający otwarty konkurs ofert powołuje komisję konkursową w celu opiniowania złożonych ofert.

2b. W skład komisji konkursowej powołanej przez organ jednostki samorządu terytorialnego wchodzi przedstawiciele organu wykonawczego tej jednostki.

2c. W skład komisji konkursowej powołanej przez organ administracji rządowej wchodzi przedstawiciele tego organu.

2d. W skład komisji konkursowej wchodzi osoby wskazane przez organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, z wyłączeniem osób wskazanych przez organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, biorące udział w konkursie.

2da. Komisja konkursowa może działać bez udziału osób wskazanych przez organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, jeżeli:

- 1) zadna organizacja nie wskaże osób do składu komisji konkursowej lub
- 2) wskazane osoby nie wezmą udziału w pracach komisji konkursowej, lub
- 3) wszystkie powołane w skład komisji konkursowej osoby podlegają wyłączeniu na podstawie art. 15 ust. 2d lub art. 15 ust. 2f.

2e. W pracach komisji konkursowej mogą uczestniczyć także, z głosem doradczym, osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie obejmującej zakres zadań publicznych, których konkurs dotyczy.

2f. Do członków komisji konkursowej biorących udział w opiniowaniu ofert stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.) dotyczące wyłączenia pracownika.

2g. W otwartym konkursie ofert może zostać wybrana więcej niż jedna oferta.

2h. Ogłoszenie wyników otwartego konkursu ofert zawiera w szczególności:

- 1) nazwę oferenta;
- 2) nazwę zadania publicznego;
- 3) wysokość przyznanych środków publicznych.
  - 2i. Każdy, w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia wyników konkursu, może żądać uzasadnienia wyboru lub odrzucenia oferty.
  - 2j. Wyniki otwartego konkursu ofert ogłasza się niezwłocznie po wyborze oferty w sposób określony w art. 13 ust. 3.
  3. (uchylony).
  4. Po ogłoszeniu wyników otwartego konkursu ofert organ administracji publicznej, bez zbędnej zwłoki, zawiera umowy o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego z wyłonionymi organizacjami pozarządowymi lub podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3.

**Art. 16.** 1. Organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, przyjmując zlecenie realizacji zadania publicznego w trybie określonym w art. 11 ust. 2, zobowiązują się do wykonania zadania publicznego w zakresie i na zasadach określonych w umowie, odpowiednio o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego, sporządzonej z uwzględnieniem art. 151 ust. 2 i art. 221 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz przepisów ustawy, a organ administracji publicznej zobowiązuje się do przekazania na realizację zadania dotacji.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.

3. Umowa o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego może być zawarta na czas realizacji zadania lub na czas określony, nie dłuższy niż 5 lat.

4. Zadanie publiczne nie może być realizowane przez podmiot niebędący stroną umowy o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego, z zastrzeżeniem ust. 7.

5. Organizacja pozarządowa oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 są zobowiązane do wyodrębnienia w ewidencji księgowej środków otrzymanych na realizację umowy, o której mowa w ust. 1. Przepis art. 10 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

6. W przypadku zlecenia realizacji zadania publicznego organizacjom pozarządowym lub podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3, które złożyły ofertę wspólną, w umowie o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego należy wskazać prawa i obowiązki każdej z organizacji lub podmiotów, w tym zakres ich świadczeń składających się na realizowane zadanie.

7. Organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, z którymi organ administracji publicznej zawarł umowę, o której mowa w ust. 1, mogą zlecić realizację zadania publicznego wybranym, w sposób zapewniający jawność i uczciwą konkurencję organizacjom pozarządowym lub podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3, niebędącym stronami umowy, odpowiednio o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie zadania publicznego.

**Art. 17.** Organ administracji publicznej zlecający zadanie publiczne dokonuje kontroli i oceny realizacji zadania, a w szczególności:

- 1) stanu realizacji zadania;
- 2) efektywności, rzetelności i jakości wykonania zadania;
- 3) prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania;
- 4) prowadzenia dokumentacji określonej w przepisach prawa i w postanowieniach umowy.

**Art. 18.** 1. Sprawozdanie z wykonania zadania publicznego określonego w umowie należy sporządzić w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania publicznego.

2. Okresem sprawozdawczym jest rok budżetowy.

3. Organ administracji publicznej może wezwać do złożenia w roku budżetowym częściowych sprawozdań z wykonania zadania publicznego, nie wcześniej niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia wezwania.

**Art. 18a.** 1. Organ administracji publicznej unieważnia otwarty konkurs ofert, jeżeli:

- 1) nie złożono żadnej oferty;
- 2) zadna ze złożonych ofert nie spełniała wymogów zawartych w ogłoszeniu, o którym mowa w art. 13 ust. 2.

2. Informację o unieważnieniu otwartego konkursu ofert organ administracji publicznej podaje do publicznej wiadomości w sposób określony w art. 13 ust. 3.

**Art. 19.** Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór oferty, o której mowa w art. 11 ust. 2,
- 2) ramowy wzór umowy, o której mowa w art. 16 ust. 1,
- 3) wzór sprawozdania, o którym mowa w art. 18 ust. 1

- uwzględniając konieczność zapewnienia pełnych informacji dotyczących wykonania zadania publicznego.

**Art. 19a.** 1. Na podstawie oferty realizacji zadania publicznego, o której mowa w art. 14, złożonej przez organizację pozarządową lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego uznając celowość realizacji tego zadania, może zlecić organizacji pozarządowej lub podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3, z pominięciem otwartego konkursu ofert, realizację zadania publicznego o charakterze lokalnym lub regionalnym, spełniającego łącznie następujące warunki:

- 1) wysokość dofinansowania lub finansowania zadania publicznego nie przekracza kwoty 10.000 zł;
- 2) zadanie publiczne ma być realizowane w okresie nie dłuższym niż 90 dni.

2. (uchylony).

3. W terminie nie dłuższym niż 7 dni roboczych od dnia wypłynięcia oferty, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego zamieszcza ofertę na okres 7 dni:

- 1) w Biuletynie Informacji Publicznej;
- 2) w siedzibie organu jednostki samorządu terytorialnego w miejscu przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń;
- 3) na stronie internetowej organu jednostki samorządu terytorialnego.

4. Każdy, w terminie 7 dni od dnia zamieszczenia oferty w sposób, o którym mowa w ust. 3, może zgłosić uwagi dotyczące oferty.

5. Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 4, oraz po rozpatrzeniu uwag, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego niezwłocznie zawiera umowę o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego. Oferta, o której mowa w ust. 2, stanowi załącznik do umowy.

6. Łączna kwota środków finansowych przyznanych przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego tej samej organizacji pozarządowej lub temu samemu podmiotowi wymienionemu w art. 3 ust. 3, w trybie określonym w ust. 1, w danym roku kalendarzowym, nie może przekroczyć kwoty 20.000 zł.

7. Wysokość środków finansowych przyznanych przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego w trybie, o którym mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 20 % dotacji planowanych w roku budżetowym na realizację zadań publicznych przez organizację pozarządową oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3.

8. Do umów zawartych na podstawie ust. 5 stosuje się odpowiednio art. 16-19.

## **Rozdział 2a** **Inicjatywa lokalna**

**Art. 19b.** 1. W ramach inicjatywy lokalnej mieszkańcy jednostki samorządu terytorialnego bezpośrednio, bądź za pośrednictwem organizacji pozarządowych, lub podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 mogą złożyć wniosek o realizację zadania publicznego do jednostki samorządu terytorialnego, na terenie której mają miejsce zamieszkania lub siedzibę, w zakresie:

- 1) działalności, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 13, obejmującej w szczególności budowę, rozbudowę lub remont dróg, kanalizacji, sieci wodociągowej, budynków oraz obiektów architektury stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego;
- 2) działalności, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3, 4, 5, 16 i 27;
- 3) edukacji, oświaty i wychowania, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 14;
- 4) działalności w sferze kultury fizycznej i turystyki, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 17 i 19;
- 5) ochrony przyrody, w tym zieleni w miastach i wsiach, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 18;
- 6) porządku i bezpieczeństwa publicznego, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 20.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, stanowi wniosek w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego.

**Art. 19c.** 1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa tryb i szczegółowe kryteria oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej. Szczegółowe kryteria oceny powinny uwzględniać przede wszystkim wkład pracy społecznej w realizację inicjatywy lokalnej.

2. Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, dokonując oceny wniosku, bierze pod uwagę szczegółowe kryteria oceny wniosku oraz jego celowość z punktu widzenia potrzeb społeczności lokalnej.

**Art. 19d.** Po uwzględnieniu wniosku, o którym mowa w art. 19b ust. 1, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego zawiera na czas określony umowę o wykonanie inicjatywy lokalnej z wnioskodawcą.

**Art. 19e.** Zobowiązanie wnioskodawcy może polegać na świadczeniu pracy społecznej, na świadczeniach pieniężnych lub rzeczowych.

**Art. 19f.** Wnioskodawca może otrzymać od jednostki samorządu terytorialnego na czas trwania umowy rzeczy konieczne do wykonania inicjatywy lokalnej.

**Art. 19g.** Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego wspólnie z wnioskodawcą opracowuje dokumenty niezbędne do przeprowadzenia inicjatywy lokalnej, w tym harmonogram i kosztorys.

**Art. 19h.** W zakresie nieuregulowanym w ustawie, do umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.).